

Rodzic w terapii logopedycznej dziecka

Drogi rodzicu, przygotuj się na pierwszą wizytę u logopedy.

Terapeuta będzie pytał, jak rozwijała się mowa dziecka od początku; tzn. kiedy dziecko zaczęło gaworzyć, wybrzmiewać pierwsze sylaby, później wyrazy i zdania, czy ktoś w otoczeniu malca ma wady wymowy, czy dziecko przechodziło jakieś ciężkie choroby. Zapyta również jak przebiegała ciąża u matki oraz poród. W razie potrzeby skieruje dziecko na badanie audiologiczne, przy podejrzeniu o niedosłuch, do laryngologa. W niektórych przypadkach przydatne bywa także badanie psychologiczne czy neurologiczne lub inne.

Po diagnozie - czas na terapię

Po zdiagnozowaniu dziecka logopeda ustala plan działania i rozpoczyna się terapia. Standardowe spotkanie obejmuje: sprawdzenie opanowania zadanych ćwiczeń, wprowadzenie nowego materiału, zapisanie w zeszycie dziecka nowego materiału do utrwalenia w domu i ponowne przećwiczenie tego z dzieckiem. Rezultaty terapii logopedycznej zależą od: rodzaju wady, czasu rozpoczęcia terapii oraz zaangażowania i wytrwałości małego pacjenta oraz rodzica. Dziecko powinno czuć potrzebę ćwiczeń i rozumieć konieczność udziału w zajęciach.

Już w terapii.

Ważna jest ścisła współpraca rodziców, ponieważ terapia musi być kontynuowana w domu. Rodzice powinni wykonywać z dzieckiem zalecone każdorazowo ćwiczenia. Najlepsze efekty dają codzienne ćwiczenia, utrwalające zadany przez logopedę materiał z ostatnich zajęć. Czasem jednak gdy maluch ma gorszy dzień lepiej niech rodzic robi z dzieckiem 10% tego, co było na zajęciach, ale opanuje to do perfekcji. To też dobrze wpłynie na poczucie sukcesu, zwłaszcza w początkowej fazie terapii. Dziecko należy chwalić nawet za minimalne osiągnięcia. Pamiętajmy, że tempo postępów w terapii jest wprost proporcjonalne do tego jak regularnie się ćwiczy. Miejmy na uwadze fakt, że kiedy dziecko uczy się mówić to odbywa się to płynnie na przestrzeni czasu, codziennie, a nie skokowo - tylko w wyznaczone dni. Jeżeli jednak dziecko boli gardło, ma katar i ma podwyższoną temperaturę, lepiej odłożyć ćwiczenia.

Podsumowanie

Decydując się na terapię logopedyczną dla swojego dziecka, musisz być Rodzicu, przygotowany na to, że Twoja rola w terapii dziecka jest bardzo ważna. By terapia logopedyczna miała sens i była skuteczna potrzebny jest Wasz aktywny udział oraz motywować swoje dziecko do ćwiczeń. Reedukację czy stymulację wymowy zaczyna się zawsze od głosek najłatwiejszych artykulacyjnie, by jak najszybciej poprawić zrozumiałość mowy dziecka i pozwolić mu na odczucie satysfakcji – „potrafię, udało mi się!”.

Od czego zależy skuteczność terapii logopedycznej?

- ❖ Od rodzaju wady wymowy lub/i/ zaburzenia mowy,
- ❖ Od sprawności umysłowej dziecka,
- ❖ Od sprawności aparatu artykulacyjnego,
- ❖ Od prawidłowej kompleksowej diagnozy, gdyż konieczna jest czasem konsultacja z pedagogiem, psychologiem, neurologiem, ortodontą, foniatrą, laryngologiem...,
- ❖ Od systematyczności w uczęszczaniu na zajęcia logopedyczne i ćwiczeń z dzieckiem w domu,
- ❖ Od wczesnego rozpoczęcia terapii,
- ❖ Od aktywnego i świadomego udziału zarówno rodzica jak i dziecka w terapii,
- ❖ Od porozumienia terapeuty z rodzicem,
- ❖ Od kompetencji logopedy.

Od czego zależy czas trwania terapii logopedycznej?

- ❖ Od rodzaju zaburzenia,
- ❖ Od rozległości deficytów,
- ❖ Od wieku dziecka, w którym zgłoszono je na terapię,
- ❖ Od współpracy rodziców z terapeutą,
- ❖ Od systematyczności w ćwiczeniach z dzieckiem.

Terapia logopedyczna może być przyjemna dla malucha, jeśli:

- ❖ stworzycie w dziecku sytuacje sprzyjające mówieniu. Telewizja lub komputer wprawdzie dostarczają wiele informacji, ale nie zastąpią nigdy prawdziwego dialogu z mamą lub tatą
- ❖ będziecie z dzieckiem rozmawiać, a nie odpytywać; sami będziecie opowiadać o sobie,
- ❖ będziecie podejmować działania ukierunkowane na doskonalenie mowy w sposób spontaniczny, wykorzystując każdą nadarzącą się okazję i zajęcia domowe.
- ❖ włączycie się do zabaw, będąc w niej partnerem, a nie kierownikiem.
- ❖ będziecie zauważać nawet małe sukcesy dziecka, chwalać je i tym samym mobilizując.

RADY DLA RODZICÓW DOTYCZĄCE STYMULOWANIA ROZWOJU JĘZYKOWEGO DZIECKA

- ❖ Stwarzaj okazję do częstego prowadzenia prostych dialogów. U dziecka pozbawionego kontaktów werbalnych nie rozwinię się mowa na dobrym poziomie. Mów wyraźnie językiem dorosłych, używaj prostych zdań. Różnicuj ton i intonację głosu. Często zwracaj się bezpośrednio do dziecka i dawaj mu czas na odpowiedź. Różne sytuacje domowe wykorzystaj do mówienia. Przy ubieraniu dziecka nazywaj części ciała i rodzaje ubrania, przy jedzeniu wprowadzaj nazwy pokarmów, a także ich cechy (słodki, kwaśny, gorzki itp.). Podczas prac domowych opowiadaj dziecku, co właśnie robisz.
- ❖ Dbaj o prawidłowe żucie, gryzienie i połykanie. Karm dziecko piersią, (jeśli to tylko możliwe), a potem łyżeczką. Ssanie piersi to doskonałe ćwiczenie aparatu artykulacyjnego, karmienie łyżeczką natomiast, jest dobrym treningiem dla warg (zwłaszcza górnej), która powinna ściągać z łyżeczki pokarm. Ogranicz używanie smoczka, wprowadzaj pokarmy o twardej konsystencji (marchewkę, jabłko, skórki od chleba), gdy tylko zaczynają się wyrzynać ząbki. Zwróć uwagę jak dziecko oddycha czy nosem, czy ustami podczas snu i milczenia. Jeżeli dziecko ma otwarte usta, jego żuchwa układa się nienaturalnie i zmienia się ułożenie języka. Daje to w konsekwencji wady zgryzu jak również wady wymowy.
- ❖ Zwróć uwagę na słuch dziecka, jeśli coś cię niepokoi skontaktuj się z lekarzem. Zwracaj uwagę na odgłosy codziennego życia i zadawać dziecku pytanie, „ Co to jest”. Szukajcie razem źródła dźwięku. W ten sposób kształcisz jego uwagę słuchową.
- ❖ Nie wymagaj perfekcyjnego mówienia, czy powtarzania trudnych słów, czy głosek, gdy dziecko nie jest do tego gotowe. Pamiętaj, że rozumienie zawsze wyprzedza umiejętność mówienia.
- ❖ W początkowym okresie naśladowaj wszelkie wokalizacje dziecka. Wprowadzaj wyrazy dźwiękonaśladowcze. Mów zawsze w nawiązaniu do konkretnych znajdujących się w zasięgu wzroku przedmiotów czy obrazków,
- ❖ Ucz wierszyków i rymowanek. Wprowadzaj zabawy paluszkowe np.: idzie rak nieborak, sroczka kaszkę warzyła itp. Rytm i koordynacja mają ogromne znaczenie dla rozwoju, płynnej zrozumiałej mowy.
  - ❖ Od pierwszych prób porozumiewania się z dzieckiem staraj się przekazać informację że oczekujesz odpowiedzi. Zadawaj proste pytania i zawieszaj głos w oczekiwaniu na odpowiedź. Jeśli dziecko nie odpowiada, sam w prosty sposób odpowiedz.
  - ❖ Unikaj nieustannego poprawiania wymowy dziecka. Dziecko ciągle upominane wycofuje się z kontaktów słownych.

- ❖ Prowadź ćwiczenia oddechowe: dmuchanie baniek mydlanych, dmuchanie na lekkie przedmioty, dmuchanie na wiatraczki, granie na prostych instrumentach muzycznych typu trąbka, flet, zdmuchiwanie świeczki, picie i dmuchanie przez słomkę itp. Takie ćwiczenia świetnie wzmacniają mięsień okrężny warg, zwłaszcza u tych dzieci, które mają obniżone napięcie narządów mowy, oddychają nieprawidłowo, czyli – ustami.
- ❖ Wprowadzaj proste ćwiczenia gimnastyki buzi i języka w formie zabawy np: buziaki dla mamy, oblizywanie się jak miś po zjedzeniu miodu (przy szeroko otwartej buzi), koniki, sięganie językiem do nosa, do brody, do prawego ucha, do lewego ucha, liczeni ząbków językiem, parskanie itd.
- ❖ Wspólnie róbcie książeczki o rodzinie, kolegach, zajęciach dziecka. Książeczki rozwijają myślenie i wyobraźnię, rozwijają słownictwo, zachęcają do czytania. Są wspaniałą formą spędzania czasu z dzieckiem i nawiązania głębszych więzi.
- ❖ Śpiewaj dziecku i razem z dzieckiem. Słuchaj płyt i kaset z muzyką dziecięcą i śpiewajcie razem.
- ❖ Ogranicz oglądanie telewizji. Przekaz telewizyjny jest mało zrozumiały dla dziecka. Wybieraj wartościowe programy. Bądź zawsze zorientowanym, co dziecko ogląda. Nie zostawiaj włączonego telewizora, jeżeli nikt go nie ogląda. Pamiętaj, że dziecko często oglądające telewizję nastawione jest częściej na odbiór informacji płynących z nośnika, rzadziej natomiast ma okazję do podejmowania dialogu.
- ❖ Kiedy dziecko usiłuje coś przekazać, zrób wszystko, co możliwe, by je zrozumieć. Jeżeli mu brakuje słów, poproś, żeby pokazało co ma na myśli.
- ❖ Rysuj i maluj z dzieckiem, gdy mu coś opowiadasz. Ilustrowanie opowiadań ułatwia dziecku rozumienie.
- ❖ Dbaj o mocną więź emocjonalną. Głaskaj, przytulaj, chwal dziecko. Zachęca to do kontaktów werbalnych.
- ❖ Dbaj o prawidłowy rozwój ruchowy. Zachęcaj do biegania, wspinania się po drabinkach, jazdy na hulajnodze, rowerze, rolkach, chodzenie po krawężniku, ławeczce, to doskonały trening dla równowagi i dla samej koncentracji uwagi.
- ❖ Usprawniaj motorykę palców, poprzez wydzieranie, naklejanie, lepienie z plasteliny, malowania, rysowanie.

Opracowanie: Jolanta Bartodziej

logopeda